

xxii, 130); *margin* f. en un doc. de 1484 de Biescas de Tena (Nav. Tomás, *DLing.* n.º 149). Però a Bielsa sento «la *máryen* primera yé la parte entre dos pratos o dos campos», 1965. De nou «aquel *marginádo*» a Sallent de Gállego, 1966.

Marginal, marginar, marginat, V. marge Margot 'garsa', lleig gallicisme

MARGUÀ eiv., 'ventador del foc', de l'ár. *marwah* 10 id., com indicàrem MLWagner (*RFE* xxi, 238) i jo mateix (*EntreDL* III, 131-2): «aventadero: *marguáb*» *PAlc.*, «aventador: *méruab*» marr. (Lerchundi), més clàssic *mirwah* de l'arrel *ruh* 'bufar'; canviat en murcià *mabral* (GaSoriano), *margual*.

Altres resultats d'aquest arabisme: *marrà, d'on un diminutiu *marranet* a Altea, que no crec que sigui errada de còpia en *BDC* xx, 267 (com suggereix *AlcM*), igual Krüger, *Hochpyr.* A. II, 171, car el mateix *AlcM* el dona en el sentit de «trestellador» a Cullera (objectes de forma semblant); *maruà* 'estora que es posa damunt la taula com estovalles' allà, Alcoi i Ibi; *maruanet* 'ventador'; i hi ha encara *maurà* 'sarrí per aplegar fems' a Pego. D'altra banda l'adjectiu *maruà*, -ana, 'caduc': *tinc una dent maruana, la nostra casa és maruana*, a Vimodí, perquè es bambolegen com un ventador; d'altra banda una forma amb -h > -l com la murcià, i passant de 'moure's molt' a 'bellugueig desordenat' degué donar el men. i mall. *maruell* 'escàndol', 'embull': «Bé va passar *maruell*, / que 'l van fé anà a Son Auxina; / aquí féu bona barrina; / va dur aglans i un porcell», *JVivó* (1715-80), Camps Merc. (*Folkl. Men.* I, 206); ulteriorment alterat en *marruell* (on pogueren influir els hipocorístics del gat, del grup de *marruixa*), gran mot predilecte d'AMAlcover: 'embolic, disputa' (*BDLC* VIII, 251; I, 158); però *moure un marruell* ja en *BFerà* (*Comèdies* I, 66).

Marguera, V. marga Marguiller, V. marreller (MARE) Mari, V. mar

MARIA. Del nom de la Verge es deriven noms apellatius. No n'és derivat (com diu *AlcM*) sinó compost *Marianna*¹ (amb *Anna*) i el masculí que se n'extragué, *Marian*; la forma *Marià* és un disbarat sortit del cap d'AMAlcover (*BDLC*, c. 1920), tan desenraonat com si ens volguessin fer dir *Joà, *Galcerà, *Rotlà, *Arà, *Ramó o un *guà* (com ho diu alguna gent acriaturada).

Marian Aguiló, *Marian* Vayreda, *Marian* Cubí, Lluís *Marian* Vidal etc., no es digueren mai altrament, i són figures grandioses de Catalunya a qui només gent impiadosa gosaria reformar el nom: ells no firmaren mai altrament (veg., p. ex., l'autògraf de Vayreda en el retrat d'En Cases que acompanya les eds. dels *Records de la Darrerera Carlinada*, i la correspondència d'Aguiló en el *BABL*). Així anomenava Verdagué el seu mestre Aguiló, veg. el sobrescrit autògraf «Sr. D. *Marian Aguiló*» d'una carta que li envià el gener de 1872 fotografiat en els *Escrits Inèdits* p. p. Casacuberta I, 60

126, làmina XIII. *Marià, mariana*, no és més que un adjectiu relatiu al culte de Santa Maria, mai canviat en nom propi de persona, per més que s'hi confongui en castellà.

Marià com a NP és, doncs, un castellanisme paradoxal inconscient. Com ja li retragueren de pertot a AMAlcover quan llançà la seva estrabullada iniciativa, la cosa popular i tradicional és *Marian* en la ruralia del Princ., i li citaren noms de masies, i de gent popular: ho reproduí ell mateix en el *BDLC*, honest com era, però integrista com ell sol, decidí «mantenella y no enmendalla», i massa gent trobà obedient al seu dictat; per la meua part faig constar que en les enquestes de l'*Onomasticon Cataloniae*, de 1931-36 15 vaig recollir una vintena de noms de masies del Maresme i la Selva dites *Can Marian*, i algunes altres que m'explicaven «ara en diuen a cal *Mariano*»; però allò devia ser antic pertot; i el que no vaig trobar enlloc és una dita *Can *Marià*. És disculpable que En Moll vagi obeir a la intimidació del seu mestre, més que més vist que a Menorca (com sabem per la seva obra) ha fet forolla l'enorme barbarisme *un guà* (en el Princ. no ho he sentit més que un cop a un jove net soldat l'any 1937, i féu esclatar una riallada, si bé des d'aleshores em diuen que ha guanyat terreny), i més ho és en l'important escriptor M. Manent, en qui com a poeta comanda l'eufonia, però ja no ho és que altres el segueixin, perquè més important és encara la figura enorme d'Aguiló, condemnat a una més greu cacofonia.

DERIV.: *Marià, -ana*, adj. [-ano, Belv.; -anes pl. f., Verd.], però cf. *Marian*, supra. *Merial* adj. [Lab. 1840; Verd.]: els noms propis *Merial* i *Meriales* no hi tenen gaire o cap relació (per al darrer, que és *Meriales*, veg. *AMORRIAR*), potser tampoc el men. *meriallobres* (en el qual deuen haver participat elements afins a *manefla* i *maniobres*, MÀ). *Mariam*? (colle. català?, o de l'ár. *Mariâm*, hebr. *Miriam*?) + *Màrica, maricon*, castellanisme no menys repugnant que *culer*, que és el nom cat.; + *amariconat, amariconar-se*.

Marieta 'home efeminat' [Belv.] i aplicat a bastants insectes i herbes diferents: entre molts més diversos coleòpters [«panarola», Belv.] i bestioles semblants, sobre els noms romànics dels quals donen llum i informació àdhuc catalana Dora Aebi² i altres romanistes; 'mena de caragols' (*mariètes* Torroja Prio., 1936); eiv.: «etas: crisantemos», *PzCabr.*; + «les *marietes*: les dones que guarneixen les tombes i reguen les plantes del cementiri», Coromines (*Diàleg dels Morts*, «El Poble Cat.», 21-VIII-1915). *Marilla* (però per al joc de cartes, veg. *MAL*). *Mariol, mariola*, efeminat; herba. En tot cas no hi té res a veure el nom de la serra de Mariola, ni dels estanyes pallaresos de *Mariola* (Cardós) i *Mariolo* (Cabdella), per als quals, tot descartant l'origen antroponímic i admetent la vaga possibilitat pre-romana, és més probable que vinguin de *MERĪDIOLA, -OLUM, diminutius de MERIDIAR) en el sentit d'«amorriador» (cf. *Meriales* i *AMORRIAR*).

Mariollo mall., peça de vestir de la pagesia mallorquina semblant a una camiseteta («jac de punt», *DFgra.*,